

Виконання обліковою політикою ролі проміжної ланки між жорстким централізованим регулюванням бухгалтерського обліку та можливістю забезпечення його адекватності для кожної господарської ситуації зумовлює виявлення її місця в системі нормативно-правового регулювання. Розгляд облікової політики як елемента регулювання, виділення рівнів нормативно-правового регулювання має базуватися на ієрархії нормативних документів згідно з їх правовою силою та функціональному розмежуванні керівних органів з бухгалтерського обліку визначених Законом Про бухгалтерський облік.

Література:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
2. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів від 30 вересня 2003 року № 561. [Електронний ресурс]. -. Режим доступу: <http://zakon.golovbukh.ua/regulations/1521/8199/8200/461727/>
3. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства: Наказ Міністерства фінансів України від 27 червня 2013 р. № 635. [Ел. ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon.golovbukh.ua/regulations/1521/8199/8200/461833/>
4. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій від 30.11.1999 № 291 [Електронний ресурс]. -. Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>
5. П(С)БО 6 "Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах", затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28 травня 1999 р. № 137 зі змінами і доповненнями [Електронний ресурс]. -. Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0392-99>
6. П(С)БО 7 "Основні засоби", затверджене наказом Міністерства фінансів України від 27 квітня 2000 р. № 92. [Електронний ресурс]. -. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>

Олена Зінченко

к.е.н., доцент

Олена Крутоус

студентка

Київський національний університет технологій та дизайну

ОСОБЛИВОСТІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ

Сучасний стан аграрного виробництва є основою зростання економіки. Внаслідок ринкових перетворень в економіці України поряд з державними, приватними, орендними підприємствами з'явилися фермерські господарства. Значення і необхідність обліку у фермерських господарствах обумовлюється, з

одного боку, потребою в інформації про наявне в господарстві майно, обсяги виробництва продукції, доходи і витрати, а з іншого боку – зобов'язанням надання у державні установи інформації про результати фінансово-господарської діяльності. Розвиток фермерських господарств потребує своєчасної інформації щодо фінансово-господарської діяльності, що забезпечується належно організованим обліковим процесом. Актуальним питанням є вивчення основних особливостей та проблем ведення бухгалтерського обліку у фермерських господарствах та надання пропозицій щодо їх вдосконалення.

Метою дослідження галузевої специфіки у фермерських господарствах є вивчення особливостей, які мають вплив на організацію обліку.

Згідно з Законом «Про фермерське господарство» зазначені господарства зобов'язані вести бухгалтерський облік, складати та подавати фінансову звітність.

Побудова бухгалтерського обліку фермерських господарств має специфіку, оскільки такі господарства невеликі і можуть використовувати працю членів однієї родини. Окрім того, проблемним для фермерських господарств є нормативна неврегульованість облікових операцій, зокрема, Методичні рекомендації з організації та ведення бухгалтерського обліку в селянських (фермерських) господарствах № 189 не враховано специфіки відображення біологічних активів за П(С)БО 30 «Біологічні активи», що є визначальним.

Бухгалтерський облік у фермерських господарствах має свої особливості, зокрема:

- облік може вести його голова або один з членів господарства за спрощеною формою;
- для фермерського господарства властиве здійснення окремих специфічних господарських операцій, які на інших підприємствах проводяться не часто, зокрема:
  - засновники фермерського господарства здебільшого вносять до власного капіталу не майно, а лише права користування ним;
  - членам господарства виплачується не заробітна плата, а частка з отриманого господарством доходу;
- фермерське господарство займається сільськогосподарською діяльністю. При веденні бухгалтерського обліку слід враховувати всю облікову специфіку діяльності фермерських господарств [1,с.21].

Облік у фермерських господарствах не може вестися за єдиною формою, оскільки вони відрізняються за розміром земельних угідь, спеціалізацією, виробничими засобами та обсягами виручки від реалізації, що потребує урахувати дані особливості обліку. Згідно з Методичними рекомендаціями з організації та ведення бухгалтерського обліку в селянських (фермерських) господарствах [1], бухгалтерський облік у фермерських господарствах ведуть за однією з наведених форм із урахуванням наступного:

Проста форма обліку	(без використання подвійного запису) – застосовується у тих господарствах, в яких працюють власник (голова) та члени його родини (без залучення найманих працівників)
Спрощена форма обліку	застосовують ті господарства, в яких середня облікова чисельність працюючих за звітний період становить 10 осіб включно (без врахування членів сім'ї) і обсяг виручки за рік не менше 500 тис. грн.
Господарства, що відповідають статусу малих підприємств	середня облікова чисельність осіб за звітний період від 10 до 50 осіб, обсяг виручки від реалізації від 500 тис. грн. до 2,5 млн. грн. – ведуть бухгалтерський облік за спрощеним Планом рахунків та складають фінансову звітність відповідно до П(С)БО 25 [2]
Інші господарства	ведуть облік за звичайним Планом рахунків і відповідно до Методичних рекомендацій з організації та ведення бухгалтерського обліку за журнально формою на підприємствах агропромислового комплексу[3]

Найпоширенішими є проста та спрощена форми бухгалтерського обліку. Фермерським господарствам, які здійснюють діяльність за простим технологічним процесом та відповідають критеріям віднесення підприємств до числа малих, доцільно використовувати спрощену форму бухгалтерського обліку. Основним регістром при цьому буде Журнал-Головна книга з використанням рахунків типового Плану, але кількість яких відповідає обсягу показників звітності. Великі фермерські господарства можуть вести облік за журнальною чи автоматизованою формою на загальних підставах з використанням Плану рахунків та стандартів бухгалтерського обліку [4].

На підставі даних опису майна складають вступний баланс. В господарствах, які використовуватимуть просту форму обліку, вступний баланс складається за бажанням власника. Дослідження свідчить, що у деяких фермерських господарств є проблеми, які унеможливають визначення справедливої вартості і оцінюють сільськогосподарську продукцію за фактичною вартістю. [1, с.22].

У діяльності фермерських господарств є проблемні питання щодо організації бухгалтерського обліку, зокрема:

- відсутність єдиної методики тлумачення і розрахунку економічних показників: виручки, валового доходу, витрат, прибутку;
- громіздкість операцій та наявність великої кількості облікових реєстрів, що впливає на трудомісткість обліку і подовження строку облікової роботи;
- неконтрольованість витрат на деяких ділянках обліку, це пов'язано з тим, що на віддалених ділянках обліку (поля, кладові та інше) облікові функції виконуються без спеціалізованого робочого місця;
- інвентаризацію частіше за все проводять один раз у кінці року, коли на складах у фермерських господарств найбільше продукції, а доцільно проводити частіше, [5].

Внаслідок проведеного дослідження та з метою удосконалення доцільно запропонувати заходи спрямовані на удосконалення обліку на фермерських господарствах:

спростити загальний порядок проведення інвентаризації, який прийнято для великих сільськогосподарських підприємств. Виходячи з особливостей фермерського господарства повну інвентаризацію всіх товарно-матеріальних запасів слід проводити не один раз на рік, а наприклад - станом на 1 липня та 1 жовтня поточного року. Саме у ці періоди найменші запаси сільськогосподарської продукції урожаю минулого року;

значна кількість фермерських господарств не здійснюють жодних витрат, які можна було б віднести до майбутніх періодів. У випадках, коли фермерське господарство орендує основні засоби в інших підприємств чи здійснює підписку на газети чи журнали, такі витрати настільки мізерні, що їх відразу можна віднести на витрати виробництва;

важливим є посилення ролі контролю та аналізу з використання виробничих витрат, що сприятиме забезпеченню групування витрат відповідно до потреб аналізу, а отже матиме вплив на фінансові результати фермерського господарства;

на законодавчому рівні узгодити нормативно-законодавчу базу з обліку у фермерських господарств.

Незважаючи на значні досягнення і напрацювання в даній сфері, деякі питання залишаються невирішеними, зокрема, подальшого дослідження потребують суперечливі питання впровадження форм обліку, удосконалення окремих форм первинного обліку в залежності від напрямку спеціалізації, обсягів виробництва та реалізації продукції. Суттєвим є посилення контролю обліку у фермерських господарств та з метою удосконалення його організації обліку.

Актуальними залишаються питання удосконалення державного регулювання бухгалтерського обліку фермерських господарств з метою їх методично-організаційного забезпечення в умовах адаптації до МСФЗ, дотримання єдиних методологічних засад ведення бухгалтерського обліку, створення галузевих стандартів, які б враховували особливості їх діяльності.

Література:

1. Дерксен М.Ю. Оптимізація основних аспектів організації обліку у фермерських господарствах/ М.Ю. Дерксен// Управління розвитком. – 2011. - №7(104). – С.20-22.
2. П(С)БО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 25.02.2000 р. № 39.
3. Методичні рекомендації з організації і ведення бухгалтерського обліку в селянських (фермерських) господарствах, затв. наказом Мінагрополітики від 02.07.2001 року № 189.
4. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і

організацій від 30.11.1999 р. №291 (зі змінами та доповненнями). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>

5. Костенко В. Г. Особливості бухгалтерського обліку і фінансової звітності в фермерських господарствах/В. Г. Костенко // Економіка АПК.-№2.-2011.- С.12-14.

Олена Зінченко

к.е.н., доцент

Анна Якименко

студентка

Київський національний університет технологій та дизайну

КЛАСИФІКАЦІЯ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ ДЛЯ ПОТРЕБ ОБЛІКУ

Готовою називають продукцію, що виготовлена на підприємстві, в установі, призначена для продажу і відповідає технічним та якісним характеристикам, передбаченим договором або іншим нормативно-правовим актом [1]

Методологічні основи формування інформації про готову продукцію визначені в П(С)БО 9 „Запаси” [1] та П(С)БО 16 „Витрати” [4]. При організації обліку продукції основним моментом є визначення її характеру.

Підприємства виробляють продукцію у відповідності до укладених договорів, розроблених плановими завданнями з асортименту, кількості і якості. Керівник підприємства, насамперед, має приділяти увагу питанням збільшення обсягу виготовленої продукції, розширення її асортименту і покращення якості, з урахуванням потреб ринку. Дане питання є актуальним для підприємств, які виготовляють різну продукцію.

Готовою продукцією є виріб (або напівфабрикат), послуга, робота, що пройшли всі стадії технологічної обробки на підприємстві, відповідають стандартам або умовам договору, прийняті технічним контролем підприємства і здані на склад або замовникові – покупцеві згідно з діючим порядком прийняття продукції.

Усі елементи виробничого процесу – сировина, матеріали, які перебувають на різних стадіях технологічного процесу, утворюють незавершене виробництво та формують вид виробничого запасу. Готова продукція може мати, а може не мати кількісні та якісні характеристики, але завжди продукція має вартісну характеристику [3, с. 214].

Побудова обліку готової продукції можлива за різними варіантами. Продукція, яка має кількісні, якісні та вартісні характеристики, може бути здана на склад, а звітти відбуватиметься її відвантаження (продаж) та реалізація. Водночас можливий інший підхід (здебільшого на дрібних підприємствах), коли готова продукція не передається на склад, а